

FO-03-022**Miljöförvaltningens byråkrati vållar sanktionsavgift****Fallet**

Caroline Karlsberg och Pernilla Eriksson planerade att nyetablera en frisersalong i Oxelösund. I januari tecknades hyreskontrakt för en lokal och öppningsdatum fastställdes och utannonserades till den 22 april 2003. Företaget skulle heta Salong Miracel. I samband med kontraktstecknandet kontaktade Caroline Karlsberg och Pernilla Eriksson en miljöinspektör på kommunen angående en anmälan om miljöfarlig verksamhet¹. Men anmälan kunde inte tas emot eftersom handelsbolaget² ännu låg för behandling hos Patent- och registreringsverket och inte hade fått något organisationsnummer. Kravet på organisationsnummer finns inte reglerat i lag eller någon förordning.

En vecka före salongens öppningsdag gjorde miljöinspektören efter förfrågan av salongsägarna ett besök i Salong Miracels lokaler för att Caroline Karlsberg och Pernilla Eriksson skulle kunna göra en skriftlig anmälan om verksamheten till Miljö- och samhällsbyggnadskontoret. På förfrågan från miljöinspektören uppgav då salongsinnehavarna att två klippningar utförts för intrimning av lokal och utrustning före den aktuella öppningsdagen. Miljöinspektören meddelade att dessa två klippningar som utförts innan anmälan gjorts, det vill säga innan anmälan tagits emot av miljöförvaltningen, troligen skulle medföra en miljöstraffavgift på 5000 kronor.

Den 26 maj beslutade miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att påföra Salong Miracel 5000 kronor i miljöstraffavgift³. Innehavarna av salongen har överklagat beslutet till miljödomstolen, som ännu ej behandlat ärendet.

Företagarombudsmannens bedömning

- Lagstiftningen medger att miljöstraffavgift ej ska tas ut om det är uppenbart oskäligt. Salong Miracel är ett sådant uppenbart oskäligt fall eftersom miljön inte påverkats negativt. Det finns emellertid tidigare fall som visar att lokala nämndpolitiker som litat på sitt eget omdöme har kommit att anmälas till åklagare och sedan dömts i domstol⁴. Det kan vara skälet till att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Oxelösund beslutat påföra miljöstraffavgiften. Företagarombudsmannen anser att påförandet av miljöstraffavgiften är uppenbart oskäligt.
- Företagarombudsmannen har uppmärksammat att vissa kommuner ser hårdare på smärre överträdelser av miljöbalken än andra. Det är en brist i såväl rättssäkerhet som företagarklimat att tjänstemän och politiker gör olika bedömningar i olika kommuner. Ett bra sätt att komma till rätta med denna problematik i miljöbalken vore att ta bort den stora mängden av mindre berättigade detaljregleringar som endast innebär

¹ Anmälan enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

² Salong Miracel i Oxelösund HB, med organisationsnummer 969691-1503.

³ En ledamot (fp) reserverade sig mot beslutet.

⁴ Dom i Svea Hovrätt den 7 april 2003. Sex politiker i Enköpings miljönämnd döms för tjänstefel till dagsböter efter att ha underlåtit att utdöma miljöstraffavgifter för försenade miljörapporter.

pappersarbete och i praktiken inte leder till någon miljöförbättring. Miljölagstiftningen ska vara ändamålsenlig och fokusera på konkret miljöförbättringsarbete.

- Nämnden, som är ytterst ansvarig, borde ha underkänt tjänstemannens miljöstraffavgift såsom uppenbart oskälig. Miljöstraffavgiften har orsakats av kommuntjänstemannens osmidiga hantering av företagets miljöanmälan. Det är ett tydligt exempel på dåligt företagarklimat när en förvaltningstjänsteman genom dålig rådgivning orsakar ett företag onödig skada. Om tjänstemannens vägran att ta emot anmälan har skett inom ramen för ordinarie myndighetsutövning kan han göras formellt ansvarig för beslutet.

I Företagarombudsmannens bedömning av ärendet deltog Tommy Adamsson, Roland Armholt, Patrik Engellau, Camille Forslund, Lars I Jansson, Edward Waller och Monica Werenfels-Röttorp.

Fakta

Miljöbalken 29 kapitlet 4 § 1 stycket

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar någon annan åtgärd utan att ha inhämtat tillåtighetsbeslut, tillstånd, godkännande eller medgivande eller gjort en anmälan som föreskrivs i denna balk eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, döms för otillåten miljöverksamhet till böter eller fängelse i högst två år.

Miljöbalk (1998:808) 30 kap

1 § Miljöstraffavgift skall tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Miljöstraffavgift skall dock inte tas ut om det är uppenbart oskäligt.